

Manifest del Dia Mundial de la Salut Mental 2023

"Salut Mental, dret humà universal"

Benvolgudes, un any més tenim l'oportunitat de seguir alçant la veu i celebrar el Dia Mundial de la Salut Mental. Ho fem cada dia, però avui encara més, reivindicant el lema:

"Salut Mental, dret humà universal"

En el dia d'avui, posem de manifest que la salut mental és un dret. Un dret inherent a la condició humana, indispensable per gaudir d'una vida digna, que no coneix d'ideologies, gènere, origen, ni classe social. Malauradament, la realitat és una altra. Els discurs d'odi i de discriminació cap a col·lectius vulnerabilitzats ens posa en alerta i ens trasllada una corresponsabilitat en la defensa dels drets des d'una mirada interseccional.

Ens preocupa la discriminació que pateixen cada dia les persones amb problemes de salut mental. Ens preocupa també el discurs d'odi cap a les persones del col·lectiu LGTBI+, els prejudicis que es tradueixen en violència cap a la població migrada, i la violència masclista que pateixen les dones.

Per tot això, diem ben alt: **no hi haurà salut mental sense la defensa dels drets de TOTHOM.**

Enfront aquesta situació, la persona amb una història de vida psiquiatritzada i el seu entorn, pateix la invisibilització i el menysteniment de la discriminació i la vulneració. Ens preocupa el paternalisme i els prejudicis que imperen en alguns dels actors de la nostra comunitat: alguns professionals, algunes famílies i entorn de suport, i perquè no dir-ho, en el mateix col·lectiu de 1a persona.

Cal doncs, persistir i construir un imaginari de la salut mental des d'una perspectiva de drets, on generar un sentiment de pertinença, des d'on defensar els drets, de TOTHOM, sense discriminació.

Manifest del Dia Mundial de la Salut Mental 2023 "Salut Mental, dret humà universal"

Històricament la xarxa associativa ha arribat on l'Administració mirava cap una altra banda. Sovint, se'ns ha etiquetat de paternalisme, quan vam ser imprescindibles per construir la xarxa d'atenció actual. Ara, famílies i persones amb problemes de salut mental, reclamem el mateix: una atenció en salut mental en clau de drets i amb una mirada comunitària.

Tenim un sistema de benestar que delega l'atenció a la família, on falten els suports per viure una vida digne, autònoma i en comunitat. Aquesta manca de recursos trenca en dos els projectes de vida. I, malauradament, en alguns casos, amb la pròpia vida.

Les dades així ho demostren. Tenim un sistema d'atenció per promoure la recuperació personal precaritzat, on l'accés a oportunitats per a moltes persones és un privilegi: llistes d'espera, protocols rígids, iniquitat en la distribució dels recursos, i amb una mirada que en moltes ocasions prioritza el benefici de les institucions enlloc del respecte cap als drets humans.

Les víctimes, malauradament com sempre, són els col·lectius vulnerabilitzats, els quals no tenen el privilegi d'accedir a una atenció privada. Per això, posem en alerta aquesta situació i exigim recuperar el valor i la importància de disposar de recursos adients i d'un sistema públic de qualitat com una mesura de cohesió social i de benestar.

Altrament, és indispensable l'accés al món laboral. Totes som conscients dels beneficis socials, personals i d'emancipació de tenir una feina, però des d'aquí alertem del risc de centrar el projecte de vida "només" en aquest aspecte. A data d'avui, tenim dades que ens diuen que gaire bé la meitat de les persones assalariades d'aquest país tenen una feina precària. Per tant, diem SÍ a la feina, però de qualitat i que permeti viure en unes condicions de vida digne. I, perquè no, posem sobre la taula altres alternatives, com la Renda Bàsica Universal, mesures que dotin de poder i seguretat a la població.

Volem destacar i reclamar que un dels altres pilars de la recuperació, l'habitatge, està en risc. Necessitem polítiques valentes que promoguin l'emanipació real de la ciutadana: perquè viure la vida no és un privilegi, és un DRET.

Manifest del Dia Mundial de la Salut Mental 2023 "Salut Mental, dret humà universal"

Des del Comitè en primera persona de Salut Mental Catalunya defensem la necessitat que la ciutadania tingui accés a ocupacions significatives, que ens aportin benestar i que ens generin un sentiment de pertinença i de cohesió en els nostres barris i pobles.

Ens preocupa l'adultocentrisme en les intervencions dirigides a les joves i la gent gran de les nostres ciutats. Cal que generem polítiques que els permetin viure el moment actual: volem trencar doncs amb la frase "Els joves són els adults del futur". És indispensable pensar en clau de conciliació i de cura, sobretot de la nostra gent gran.

No obstant, veiem que des dels diferents actors de l'Administració s'estan duent a terme accions que tenen la voluntat de revertir i millorar aquesta situació. Ens sap greu, però NO és suficient.

En aquesta lluita totes som imprescindibles i necessitem la col·laboració indispensable de TOTES les Administracions: Generalitat, Diputacions i tots els ens locals de Catalunya.

Necessitem més inversió en salut mental, no només de salut. Cal trencar la lògica que el benestar només correspon a un Departament i ampliar la mirada.

Ens calen polítiques en clau de determinants socials de la salut.

Ens cal valentia, lideratge, i situar els drets al centre del model d'atenció a les persones i al seu entorn. Prou vulneracions de drets!

Ens calen fets i realitats concretes i palpables. Ens cal actuar i fer-ho ràpid.

Feliç Dia Mundial de la Salut Mental!

Comitè en primera persona de SMC
Barcelona, 10 d'octubre de 2023